

draget ved aftale eller testamente, forekommer ikke at have praktisk relevans.

- § 7 i bekendtgørelsen om brugen af de eksemplarer, der er fremstillet med hjemmel i bekendtgørelsen, foreslås afløst af bestemmelserne i forslaget til § 16 a om brug på stedet i institutionerne, jf. pkt. 2.5.3.

Bekendtgørelsens § 9 om særlige sanktioner foreslås ikke videreført, da de almindelige retshåndhævelsesregler i ophavsretsloven efter Kulturministeriets opfattelse må anses for tilstrækkelige.

Der henvises til lovforslagets § 1, nr. 3.

2.5. Brug på stedet

2.5.1. Gældende ret

Efter den gældende lovs § 21, stk. 3, kan offentliggjorte værker gøres tilgængelige for enkeltpersoner på offentlige biblioteker til personligt gennemsyn eller studium på stedet ved hjælp af teknisk udstyr. Bestemmelsen betyder bl.a., at biblioteksbrugerne ved hjælp af bibliotekernes computere kan browse på internettet og afspille videofilm, cd-rom'er m.v., uden at bibliotekerne skal indhente samtykke fra rettighedshaverne. Det er en forudsætning, at fremførelsen finder sted på et bestemt bibliotek, dog således at der lovligt kan ske tilrådighedsstillelse via bibliotekets terminaler fra en central server placeret et andet sted på det samme bibliotek. Bestemmelsen omfatter ikke den situation, hvor værker overføres fra et biblioteks server til terminaler på et andet bibliotek.

Det følger af infosoc-direktivets art. 5, stk. 3, litra n, at medlemsstaterne kan indføre indskrænkninger i eneretten, hvis der er tale om anvendelse i form af overføring eller tilrådighedsstillelse med henblik på forskning eller privat studium for enkeltpersoner i almenheden ved dertil indrettede terminaler på stedet i arkiver, biblioteker, museer m.v. af værker og andre frembringelser, som institutionerne har i deres samlinger, og som ikke er genstand for salgs- eller licensvilkår.

Bestemmelsen i § 21, stk. 3, kan – i lighed med hovedparten af lovens øvrige undtagelser fra den ophavsretlige eneret – fraviges ved aftale. Et bibliotek må således respektere dispositionsbegrænsende aftaler, som man indgår. Det kan fx dreje sig om abonnementsordninger og licensaftaler om tidsskrifter og databaser, som indeholder begrænsninger i bibliotekernes anvendelse af materialet. Dette er imidlertid uden relevans for pligtafleveret materiale, som er indsamlet i kraft af pligtafleveringsloven og ikke på grundlag af en aftale.

2.5.2. Baggrund for forslaget

I *Udredning om bevaring af kulturarven* anbefales det, at alt pligtafleveret materiale bliver tilgængeligt for offentligheden på stedet ved hjælp af publikumsterminaler. Det foreslås, at offentliggjort åbent internetmateriale, der omfattes af pligtaflevering, bør kunne stilles til rådighed på folkebibliotekerne og de statslige forskningsbiblioteker, herunder i form af overføring mellem terminaler på forskellige ABM-institutioner. I den forbindelse er det efter udvalgets opfattelse en forudsætning, at adgangen kan ske på en sådan måde, at det digitale materiale er sikret mod uretmæssig anvendelse, og at hensynene til de kommercielle interesser respekteres.

Når det gælder såkaldt lukket (kodet m.v.) internetmateriale, hvor der på indsamlingstidspunktet er knyttet krav om modydelse fra brugeren, fx i form af selvregistrering eller betaling, finder udvalget, at disse materialer alene skal være tilgængelige fra én terminal på hver af de to centrale pligtafleveringsinstitutioner: Det Kongelige Bibliotek og Statsbiblioteket.

Bestemmelsen i ophavsretslovens § 21, stk. 3, omfatter i dag alene offentlige biblioteker, men ikke arkiver og museer. Museerne har ytret ønske om også at kunne stille deres samlinger til rådighed for publikum ved hjælp af elektroniske infostandere og andre skærmterminaler. Der henvises nærmere til pkt. 3.2.

2.5.3. Kulturministeriets overvejelser

I forbindelse med den foreslåede nyaffattelse af § 16 om ABM-institutionernes adgang til kopiering m.v. finder Kulturministeriet det naturligt, at ophavsretslovens § 21, stk. 3, om brug på stedet kommer til at omfatte alle kulturinstitutionerne, dvs. at bestemmelsen udvides til ud over biblioteker tillige at omfatte arkiver og museer. Dette stemmer overens med infosoc-direktivets art. 5, stk. 3, litra n.

Særligt for så vidt angår pligtafleveret materiale er der et behov for, at der skabes en ophavsretlig hjemmel til, at materialet kan gøres tilgængeligt for almenheden på stedet. Dette behov aktualiseres yderligere af, at pligtafleveringsloven foreslås udvidet til også at omfatte internetmateriale, film samt radio- og tv-udsendelser.

Kulturministeriet kan imidlertid ikke tiltræde udvalgets anbefaling om, at der i relation til tilgængeliggørelse af pligtafleveret internetmateriale bør foretages en sondring mellem åbent og lukket internetmateriale.

Afgrænsningen mellem det åbne og lukkede internetmateriale ville efter Kulturministeriets opfattelse kunne give anledning til ikke-uvæsentlige afgræns-